

PEDAGOGIKA

XXIII

RADA NAUKOWA

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński)

Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)

Wiesław JAMROŹEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

ks. Dominik KUBICKI (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Svitlana LUPIY (Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie)

Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji
w Lublinie) – przewodniczący

Jozef PŠENAK (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie)

Kazimierz RĘDZIŃSKI (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Grażyna RYGAL (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Dmitry L. STROVSKY (Uralski Federalny Uniwersytet w Jekaterynburgu)

Stefania WALASEK (Uniwersytet Wrocławski)

Adam WINIARZ (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach)

LISTA RECENZENTÓW

Witold CHMIELEWSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim)

Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)

Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)

Jerzy POTOCZNY (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie)

Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)

Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)

Janusz SZTUMSKI (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfańtego
w Katowicach)

Ewa WYSOCKA (Uniwersytet Śląski)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

PEDAGOGIKA

tom XXIII

pod redakcją
Kazimierza Rędzińskiego
Mirosława Łapota

Częstochowa 2014

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2014

ISSN 1734-185X

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

PODSTAWY PEDAGOGIKI

Andrzej FELCHNER	
Współczesne dylematy wokół wychowania państwowego	15
Dominik KUBICKI	
Naród i jego kulturowe dziedzictwo – źródłem treści edukacyjnych w interaktywnej lekturze tradycji narodowej i wydarzającej się społecznej współczesności	33
Stanisław Czesław MICHAŁOWSKI	
Inteligencja duchowa i jej rozwój. Myślenie jednoczące a medytacja psychagogiczna ..	49
Joanna LEEK	
Koncepcje kształcenia ogólnego a cele i treści nauczania etyki	77
Cecylia LANGIER	
Wychowanie moralne w kontekście przemian społeczno-kulturowych epoki ponowoczesnej. Zarys problematyki	87
Monika ADAMSKA-STAROŃ	
Spotkanie z Innym w perspektywie idei dialogu	95
Paweł ZIELIŃSKI	
Główne idee i przedstawiciele tradycyjnego mahajanistycznego i neokonfucjańskiego wychowania w Korei	103
Robert JANIK	
Pedagogiczne aspekty oddziaływania hinduistycznych i buddyjskich systemów filozoficzno-religijnych w okresie globalizacji	119

CZĘŚĆ II

EDUKACYJNE IMPLIKACJE

Oleksij KARAMANOV	
The History of Ideas in the Context of the Educational Mission of Museums	143
Ilona COPIK	
Ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego a problem (nie)pamięci zbiorowej – perspektywa edukacyjna	157
Joanna JUSZCZYK-RYGALŁO	
Edukacja wyprzedzająca w procesie upodmiotowienia ucznia	169
Mariola MIROWSKA	
Innowacyjna formuła prowadzenia przypadku	177

Wioletta SOLTYSIAK	
Miary procesów kodyfikacji i personalizacji wiedzy w kształceniu e-learningowym	185
Małgorzata NITKA	
Brytyjska literatura dziecięca a edukacja wielokulturowa	197
Beata ŁUKASIK	
O potrzebie refleksji w zawodzie nauczyciela	209
Karol MOTYL	
Internetowe forum nauczycieli – wyzwanie dla pedeutologii	219
Adrianna SARNAT-CIASTKO	
Niezbędny czy przeżytek? Współczesny wychowawca klasowy w opiniach uczniów szkół ponadpodstawowych	231
Elżbieta BUCHCIC, Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA	
Pierwszy dzień nauczyciela w szkole	241
Anna PEKALA	
Wykorzystanie potencjału wychowawczego piosenki religijnej w kształtowaniu postaw dzieci w młodszym wieku szkolnym	255
Monika STAWIARSKA-LIETZAU	
Decyzje edukacyjne młodzieży w erze globalizacji. Motywy studiowania za granicą – doniesienie z badań	267
Maria JANUKOWICZ	
Przygotowywanie się nauczycieli szkół podstawowych do lekcji	283
Daniel KUKLA	
Absolwent na rynku pracy – między oczekiwaniami a wyzwaniami	293
Wioletta DUDA	
Zmiany w systemie edukacji a potrzeby rynku pracy	303
Beata ZAJĘCKA	
Zachowania ryzykowne młodzieży gimnazjalnej	309
Elżbieta KORNACKA-SKWARA	
Poczucie własnej skuteczności osób zdecydowanych na emigrację	321
Marta MOTOW-CZYŻ, Dorota ORTENBURGER, Jacek WĄSIK	
Psychoedukacja i fizjoterapia jako formy pomocy w terapii wybranych zaburzeń mięśniowo-szkieletowych	331
 CZĘŚĆ III	
SZKOLNICTWO POLSKIE I MNIEJSZOŚCIOWE W XX W.	
Stefania WALASEK	
Szkolnictwo dla mniejszości płaszczyzną współpracy czy konfliktu? (II Rzeczpospolita)	339
Elżbieta MAGIERA	
Edukacyjna działalność ruchu spółdzielczego mniejszości narodowych w Polsce międzywojennej	353

<hr/>	
Дмитро ГЕРЦЮК	
Товариство українських наукових викладів імені Петра Могили у Львові: історико-педагогічні аспекти діяльності (1908–1933 pp.)	367
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Towarzystwo Bratniej Pomocy studentów Politechniki Lwowskiej (1918–1939)	379
Jerzy POTOCZNY	
Udział Towarzystwa Szkoły Ludowej w upowszechnianiu czytelnictwa i popularyzacji wiedzy wśród ludu galicyjskiego doby autonomicznej	401
Теодор ЛЕЩАК	
Магістерська програма з педагогіки як джерело змістового компоненту педагогічної підготовки студентів Львівського університету у міжвоєнний період	415
Mirosław ŁAPOT	
Żydowskie szkolnictwo handlowe we Lwowie w okresie międzywojennym	431
Anna KOWALIŃSKA	
Żydowskie szkolnictwo średnie w Częstochowie w latach 1918–1939	453
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA	
Z problematyki szkolnictwa powszechnego mniejszości ukraińskiej zamieszkującej Lubelszczyznę w II Rzeczypospolitej	467
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	
Sport kobiet w działalności Akademickiego Związku Sportowego w okresie II Rzeczypospolitej. Zarys dziejów	485
Izabela WRONA-MERYK	
Od Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej do Gimnazjum Mechanicznego Okręgowego Towarzystwa Rzemieślniczego w Częstochowie	499
Katarzyna ZALAS	
Warunki lokalowe Publicznej Szkoły Powszechnej nr 9 w Częstochowie w latach 1919–1939	513
Romuald GRZYBOWSKI	
Geneza, założenia organizacyjne oraz ważniejsze prawidłowości kształcenia nauczycieli w systemie studiów dla pracujących w Polsce po 1945 roku	521
Izabela ZIMOCH-PIASKOWSKA	
Działalność Związku Młodzieży Socjalistycznej w liceach ogólnokształcących w Częstochowie	533
Eligiusz MAŁOLEPSZY, Daniel BAKOTA, Arkadiusz PŁOMIŃSKI	
Sport w szkołach rolniczych w Polsce w latach 1975–1998. Zarys problematyki	547
Vlasta CABANOVÁ, Jana DZURIAKOVÁ, Magdaléna VASILOVÁ	
Cultural Development in Slovakia and Societal Activities of Jewish Communities in Historical Context	559
Anna SZURCZAK	
Otwarcie na problematykę żydowską w III Rzeczypospolitej	573

SYLWETKI PEDAGOGICZNE

Jozef PŠENAK	
Ján Kvačala, zakladateľ modernej komeňiológie	601
Ewa KULA	
Hrabia Dmitrij Andriejewicz Toľstoj (1823–1889) i jeho reformatorska dĩaalnošć ošwiatowa	609
Agnieszka PROKOP	
Doktor Helena Metera i nieznané losy jej elementarza	623
Edyta SKOCZYŁAS-KROTLA	
Praca pedagogiczna siostry Jozafaty Bogolubow	635

KRONIKA NAUKOWA

Piotr KONIECZNY	
Jubileusz Hiszpañskiego Towarzystwa Pedagogiki Porównawczej (SEEC)	645

RECENZJE

Jarosław JAGIEŁA	
[rec.] Danuta Urbaniak-Zajęc, Ewa Kos, <i>Badania jakošciowe w pedagogice. Wywiad narracyjny i obiektywna hermeneutyka</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013, ss. 304	651
Paweł ZIELIŃSKI	
[rec.] Andrzej Ryk, <i>W poszukiwaniu podstaw pedagogiki humanistycznej. Od fenomenologii Edmunda Husserla do pedagogiki fenomenologicznej</i> , Kraków 2011, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, ss. 258	661
Nota o Autorach	667

CONTENTS

PART I

FOUNDATIONS OF EDUCATION

Andrzej FELCHNER

Contemporary Dilemmas on Social Education 15

Dominik KUBICKI

Nation and Its Cultural Heritage – the Source of Educational Content
in the Interactive Reading of National Tradition and the Happening
of the Social Present 33

Stanisław Czesław MICHAŁOWSKI

Spiritual Intelligence and its Development. Unifying Thinking
and “Psychagogical” Meditation 49

Joanna LEEK

Concepts of General Education in Ethics Education Curriculum 77

Cecylia LANGIER

Moral Education in the Context of Social and Cultural Changes
of the Postmodernism Epoch. Outline of Issues 87

Monika ADAMSKA-STAROŃ

The Meeting with the Other/You in a Spirit of Dialogue Idea 95

Paweł ZIELIŃSKI

The Main Ideas and Representatives of Traditional Mahayanists
and Neo-Confucian Education in Korea 103

Robert JANIK

Hindu and Buddhist Religious and Philosophical Systems and their Influence
on Pedagogy in Times of Globalization 119

PART II

PEDAGOGICAL PRACTICES

Oleksij KARAMANOV

The History of Ideas in the Context of the Educational Mission of Museums 143

Ilona COPIK

Protection of Local Cultural Heritage and a Problem of the Collective
(Un)consciousness – Educational Perspective 157

Joanna JUSZCZYK-RYGALŁO

Anticipating Education in the Process of Pupil’s Empowerment 169

Mariola MIROWSKA	
The Innovative Case Management Formula	177
Wioletta SOŁTYSIAK	
Indicators of Knowledge Personalization and Codification Processes in E-learning Education	185
Małgorzata NITKA	
British Children's Literature and Multicultural Education	197
Beata LUKASIK	
About the Need of Reflection in the Teaching Profession	209
Karol MOTYL	
The Online Forum of Teachers – a Challenge for Pedutology	219
Adrianna SARNAT-CIASTKO	
Necessary or Obsolete? Contemporary Teacher-Educator in the Opinions of Pupils from High Schools and Lower High Schools	231
Elzbieta BUHCIC, Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA	
Teacher's First Day at School	241
Anna PEKALA	
Applicating Educational Potential of a Religious Song in Shaping Child's Behaviour at an Early School Age	255
Monika STAWIARSKA-LIETZAU	
Young People's Educational Decisions in Globalization Era. Studying Abroad Motives – Research Report	267
Maria JANUKOWICZ	
Primary School Teacher's Preparation for the Lesson	283
Daniel KUKLA	
A Graduate in the Labour Market – between Expectations and Challenges	293
Wioleta DUDA	
Changes in the Education System and Labor Market Needs	303
Beata ZAJĘCKA	
Risky Behaviours of Secondary School Students	309
Elzbieta KORNACKA-SKWARA	
Self-Efficacy of People Who Are Determined to Emigrate	321
Marta MOTOW-CZYŻ, Dorota ORTENBURGER, Jacek WAŚIK	
Psychoeducation and Physiotherapy as a Form of Assistance in The Treatment of Some Musculoskeletal Disorders	331
PART III	
POLISH AND MINORITY EDUCATION IN THE 20TH CENTURY	
Stefania WALASEK	
Did the Education of Ethnic Minorities Inspire Cooperation or Conflict in the Second Republic of Poland?	339

<hr/>	
Elzbieta MAGIERA	
Educational Activities of the Cooperative Movement of the National Minorities in Interwar Poland	353
Dmitro HERCIUK	
Petro Mohyla Ukrainian Scientific Exposition Community in Lviv: Historic and Educational Aspects of Activity (1908–1939)	367
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
The Mutual Aid Society of the Lviv Technical Academy Students (1918–1939)	379
Jerzy POTOCZNY	
The Role of the Folk High School Society in the Promotion of Readership and the Dissemination of Knowledge among the People of Galicia in the Period of Autonomy	401
Teodor LESZCZAK	
Master's Program on Pedagogy as a Source for the Essential Content Component of Pedagogical Training of Lviv University Students during the Inter-War Period	415
Mirosław ŁAPOT	
Jewish Trade Schools in Lviv in the Interwar Period	431
Anna KOWALIŃSKA	
Jewish Secondary Education in Częstochowa in the Period 1918–1939	453
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA	
Problems with Elementary Education Experienced by the Ukrainian Minority Living in the Lublin Region during the Second Republic of Poland	467
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	
Women's Sport in the Activities of the Students' Sport Association in the Period of the Second Republic. Outline History	485
Izabela WRONA-MERYK	
From Craft and Industrial School to the Mechanical Middle School of the District Craft Society	499
Katarzyna ZALAS	
Difficulties in Securing Appropriate Premises Experienced by Public Primary School No. 9 in Częstochowa in the Years 1919–1939	513
Romuald GRZYBOWSKI	
Origins, Organizational Foundations and Principles of Teacher Training in the Framework of In-Service Adult Higher Education in Poland after 1945	521
Izabela ZIMOCH-PIASKOWSKA	
Activity of the Union of Socialist Youth in Secondary Schools in Czestochowa	533
Eligiusz MAŁOLEPSZY, Daniel BAKOTA, Arkadiusz PŁOMIŃSKI	
Sport in Agricultural Schools in Poland in the Years 1975–1998. Outline of the Issues	547
Vlasta CABANOVÁ, Jana DZURIAKOVÁ, Magdaléna VASILEOVÁ	
Cultural Development in Slovakia and Societal Activities of Jewish Communities in Historical Context	559

Anna SZURCZAK	
The Opening to the Jewish Issue in the Third Republic of Poland	573
EDUCATORS	
Jozef PŠENAK	
Jan Kvacala – the Founder of Modern Comeniology	601
Ewa KULA	
Count Dmitry Andreyevich Tolstoy (1823–1889) and His Reformist Educational Activities	609
Agnieszka PROKOP	
Helena Metera and Her Primer’s Uknown Ways	623
Edyta SKOCZYLAS-KROTLA	
Sister Jozafata’s Pedagogical Work	635
CHRONICLE	
Piotr KONIECZNY	
The Anniversary of the Spanish Comparative Education Society (SEEC)	645
REVIEWS	
Jarosław JAGIEŁA	
[rev.] Danuta Urbaniak-Zajac, Ewa Kos, <i>Badania jakościowe w pedagogice. Wywiad narracyjny i obiektywna hermeneutyka</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013, pp. 304	651
Paweł ZIELIŃSKI	
[rev.] Andrzej Ryk, <i>W poszukiwaniu podstaw pedagogiki humanistycznej. Od fenomenologii Edmunda Husserla do pedagogiki fenomenologicznej</i> , Kraków 2011, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, pp. 258	661
Authors	667

Noty o Autorach

Andrzej FELCHNER	prof. dr hab., Filia w Piotrkowie Trybunalskim Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
Dominik KUBICKI	dr hab., prof. w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu
Stanisław Czesław MICHAŁOWSKI	dr, Towarzystwo im. Zofii Kossak w Bielsku-Białej
Joanna LEEK	dr, Uniwersytet Łódzki
Cecylia LANGIER	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Monika ADAMSKA-STAROŃ	dr, AJD w Częstochowie
Paweł ZIELIŃSKI	dr, AJD w Częstochowie
Robert JANIK	dr hab., prof. w Politechnice Częstochowskiej
Олэксій КАРАМАНОВ	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Iłona COPIK	dr, Uniwersytet Śląski
Joanna JUSZCZYK-RYGALŁO	dr, AJD w Częstochowie
Mariola MIROWSKA	dr, AJD w Częstochowie
Wioletta SOŁTYSIAK	mgr, AJD w Częstochowie
Małgorzata NITKA	dr hab., prof. w Uniwersytecie Śląskim
Beata ŁUKASIK	dr, AJD w Częstochowie
Karol MOTYL	mgr, AJD w Częstochowie
Adrianna SARNAT-CIASTKO	dr, AJD w Częstochowie

Elżbieta BUCHCIC	dr, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA	dr hab., UJK w Kielcach
Anna PEKALA	dr, AJD w Częstochowie
Monika STAWIARSKA-LIETZAU	dr, AJD w Częstochowie
Maria JANUKOWICZ	dr, AJD w Częstochowie
Daniel KUKLA	dr, AJD w Częstochowie
Wioleta DUDA	mgr, AJD w Częstochowie
Beata ZAJĘCKA	dr, AJD w Częstochowie
Elżbieta KORNACKA-SKWARA	dr, AJD w Częstochowie
Marta MOTOW-CZYŻ	dr, AJD w Częstochowie
Jacek WĄSIK	dr hab., prof. AJD w Częstochowie
Dorota ORTENBURGER	dr, AJD w Częstochowie
Stefania WALASEK	prof. dr hab., Uniwersytet Wrocławski
Elżbieta MAGIERA	dr hab., Uniwersytet Szczeciński
Дмитро ГЕПЦЮК	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Kazimierz RĘDZIŃSKI	dr hab., prof. AJD w Częstochowie
Jerzy POTOCZNY	dr hab., prof. w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie
Теодор ЛЕЩАК	dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Mirosław ŁAPOT	dr, AJD w Częstochowie
Anna KOWALIŃSKA	dr, AJD w Częstochowie
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA	dr hab., Filia w Piotrkowie Trybunalskim Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	dr, AJD w Częstochowie
Izabela WRONA-MERYK	mgr, AJD w Częstochowie
Katarzyna ZALAS	mgr, AJD w Częstochowie
Romuald GRZYBOWSKI	dr hab., prof. w Uniwersytecie Gdańskim

Izabela ZIMOCH-PIASKOWSKA	mgr, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Galewicach
Eligiusz MAŁOLEPSZY	dr hab., prof. AJD w Częstochowie
Daniel BAKOTA	dr, AJD w Częstochowie
Arkadiusz PŁOMIŃSKI	dr, AJD w Częstochowie
Vlasta CABANOVÁ	dr hab., prof. Uniwersytetu w Žilinie (Słowacja)
Jana DZURIAKOVÁ	mgr, Uniwersytet w Žilinie (Słowacja)
Magdaléna VASILOVÁ	mgr, Uniwersytet w Žilinie (Słowacja)
Anna SZURCZAK	dr, Kalisz
Jozef PŠENAK	prof. dr hab., Uniwersytet im. Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie
Ewa KULA	dr hab., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Agnieszka PROKOP	mgr, Lublin
Edyta SKOCZYLAS-KROTLA	dr, AJD w Częstochowie
Piotr KONIECZNY	doktorant w Uniwersytecie Warszawskim
Jarosław JAGIEŁA	dr hab., prof. AJD w Częstochowie